

HØRING OM FORSLAG TIL RETTSSKRIVNINGSENDNINGER

BOKMÅLSFORBUNDETS HØRINGSUTTAELSE

Bokmålsforbundet mener det er positivt at alle forslag om endringer i rettskrivningen heretter blir sendt til allmenn høring. Dette må imidlertid innebære at Språkrådet er lydhør overfor høringsinstansene. Hvis Språkrådet har bestemt seg på forhånd, blir hele høringsprosessen bare et spill for galleriet.

Språkrådet skriver at det overordnede formål med endringene er å gjøre rettskrivningsnormene, og da primært bokmålsnormen, enklere. Dette er Bokmålsforbundet helt enig i. Derimot er vi uenig i at normeringen i størst mulig grad bare skal gjelde klasser av ord, snarere enn enkeltord. Skal man forenkle bokmålsrettskrivningen må man også redusere ordforrådet.

Som følge av samnorskpolitikken, som Stortinget i et enstemmig vedtak i 2002 satte en endelig stopp for, inneholder bokmålsrettskrivningen i dag et stort antall lite brukte former. Former som har stått der siden 1938, ja noen helt siden 1917. Ifølge Leksikografisk bokmålskorpus har mange former bare en bruksfrekvens fra 0 til noen få prosent. I dag kan man faktisk, innenfor bokmålsrettskrivningen, skrive en setning på over 200.000 forskjellige måter. Det sier seg selv at dette er et stort problem, spesielt for usikre språkbrukere og de mange innvandrere som er kommet til Norge og skal lære seg norsk. Over 98 prosent av innvandrerne velger bokmål.

Språkrådet foreslår å ta ut av bokmålsrettskrivning formene *verbum*, *adverbium* og *stipendium*. Disse tradisjonelle former har imidlertid spesielt vern i følge normeringsreglene punkt 6.2.6. tradisjonsprinsippet, og bør bli stående. *Stipendium* har tross alt en bruksfrekvens på 5,9 prosent i forhold til kortformen *stipend*.

Språkrådet har derimot vært svært lite villig til å redusere ordtilfanget av lite brukte radikale former, former som utgjør det store flertall av lite brukte former.

Høringsforslaget. Punkt 3.2.2.2. Flertallsformer av intetkjønnsord.

Bokmålsforbundet foreslår at flertallsformer på -a tas ut i bokmålsformer som *ankera*, *begera* og *klostera* osv.

Punkt 4.1.1. Pronomenet hen.

Pronomenet *hen* har en svært liten bruksfrekvens i forhold til han og hun, og bør derfor ikke tas inn i rettskrivningen. Skulle bruken endre seg kan dette revurderes.

Punkt 4.1.5. Endringer som følge av revurdering av norvagiseringsvedtak. (catering, sjenever).

Bokmålsforbundet er enig i at formen *genever* tas inn i normen, da den har en bruksfrekvens i forhold til formen *sjenever* på over 90 prosent. Dette i følge Leksikografisk bokmålskorpus som Bokmålsforbundet har fått tilgang til via UiO. Vi er også enig i at formen *keitering* (catering) går ut av normen, da den bare har en bruksfrekvens på 0 prosent.

Det var imidlertid ikke bare formen *keitering* som kom inn i normen i 1996, det var også en rekke andre norvagiserte former, former som knapt er tatt i bruk. Bokmålsforbundet foreslår derfor at følgende norvagiserte former tas ut av normen, jfr. Punkt 10.8. i normeringsreglene.

Sjarter (Charter) bruksfrekvens (bfk.) 0,8.

Sjåk (choke) bfk. 0

Skvåsj (squash) bfk. 1,36

Gaid (guide) bfk. 1,2

Sjørvis (service) bfk. 1,2

Overhedd (overhead) bfk. 0

For å forenkle bokmålsrettskrivningen foreslår Bokmålsforbundet at en rekke lite brukte radikale/samnorsk former tas ut av bokmålsrettskrivningen. Dette gjelder former som bare har en bruksfrekvens fra 0 til 5 prosent i forhold til den alternative moderate form. Dette ifølge Leksikografisk bokmålskorpus. Formene har vært «ordlistefyll» i fra 80 til over 100 år.

Følgende former går ut. Gjelder i alle sammenstillinger.

Eiendomspronomenene *mi, di, si*

Ubestemt artikkel *ei* går ut av bokmålsnormen

Fortidsformer av verb med valgfri ending -a / -et. Svake verb av *kasta*-klassen. Tillatt siden 1917. Valgfri ending -a går ut av bokmålsrettskrivningen.

-*afor*- i former som *utafor* og *innafor* går ut

aust, låg, sjøl, sjuk, leike, meine, høve, segle, kol, mjøl, mjølk, djup, veg, heim, rørsle, djup, mjuk, blaut, støype, løyse, meine, laus, tru, bu, samt formen åssen går alle ut.

Formen *blei*, preterium av å bli.

Formen *veit*, presens av å vite.

Til slutt vil Bokmålsforbundet foreslå at noen former som tidligere ble tatt ut av bokmålsrettskrivningen tas inn igjen. Dette gjelder formene *tyve* og *tredve* som ble forbudt for over 70 siden, men som allikevel i dag er sterkt utbredt, og har en bruksfrekvens på over 35 prosent i forhold til de alternative former *tjue* og *tretti*. Dette ifølge bokmålskorpuset.

Likeledes formen *syvogtyve* som har en bruksfrekvens på over 35 prosent i forhold til den alternative form *tjuesju*. Dette må innebære at også den såkalte gamle tellemåte igjen må bli tillatt. Til tross for over 70 års forbud er tellemåten sterkt utbredt.

Den offisielle rettskrivning må avspeile den språklige virkelighet. Det gjør den ikke i dag.

Bergen, 23.03.2022

For **Bokmålsforbundet**

Steinar Øksengård

Formann

Arve Waage

Viseformann / saksbehandler

Dette brevet har elektronisk signatur.